

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В З'ЯВЛЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 179. Джерси, Сіті, Н. Дж., вівторок, 4. серпня 1931.

VOL. XXXIX. No. 179. Jersey City, N. J., Tuesday, August 4, 1931. THREE CENTS.

НАРАДИ НАД ДОПОМОГОЮ НА ЗИМУ

ПРЕЗИДЕНТ КОНФЕРУЄ З СЕКРЕТАРЕМ ДОКОМ.

ДЖЕРСІ (Вірджинія). — Президент Гувер, котрий перебуває на вакаціях у Респіден Кемп, відбув зі секретарем Праці Доком довшу конференцію про діюх урядової допомоги для безробітних у наближачому зимі.

Газети довідуються зі сеї конференції, що президент Гувер займає становище, що головний тигар щодо допомоги безробітним повинен лежати на плечах місцевих урядів. Він сумнівається, чи федеральному уряду вдалось зібрати в одну цілість всі урядові чиновники, заняті допомогою безробітним.

Док пропонує президенту факти про безробіття, з яких виходить, що навіть серед молодих робітників від 19 до 29 літ панує велике безробіття.

КОМІСІЯ ВІКЕРШЕМА СТВЕРДЖУЄ КОРУПЦІЮ ПОЛІЦІЇ.

ВАШІНГТОН. — З Білого Дому дано до публічного відома 14-тій рапорт комісії для виконання закону, звісно під назвою комісії Віккершема. Цей рапорт виділяється спеціально до поліції.

Рапорт критично сильно американську поліційну систему. Вона ні не запобігає злочинам, ні не виключає злочинців так, як треба. Причина цього лежить у корупції поліції, а до певного степеня в її недовіданню та ненадєжності вивосажено. Винувати тут також законники, які дають політикам владу встановлювати начальників поліції, і то звичайно на короткий час. Все те разом має такі наслідки, що замість боротися проти злочинців, поліція стає часто їх союзниками.

НЕДУГА ЕДИСОНА.

НЮ ЙОРК. — Томас Едисон, відомий американський винахідник, заховів у своїм домі в Вест Оренджа, Нью Джерсі.

Родинний лікар Едисона покликав на нараду двоох лікарів. У понеділок уже донесли, що хорому краше. Все таки небезпека не минула, бо Едисонів ві 81 роки.

СТРАХИ И ЛОКАВТИ.

ВАШІНГТОН. — У Нью Йорку кравечка юнія зробила угоду з богатою новими підприємцями, через що верне до роботи дальших 18,000 робітників.

Американська Федерация Праці оголошує публічний відклик до Джана Д. Ракафелера Мол, не обіжати робітничої зарплати робітникам, нанятим у „Колоредо Фуел енд Айр Ко.“ Зарядження цього обіжання вийшло останнього тижня від „самодлюбних банкірів“, каже Федерация Праці.

Серед страйкуючих майнерів у Пенсильвії й Вірджинії появилися большевицькі агенти та стали намовляти майнерів їхати до російських копадень за дворічним контрактом. Агенти кажуть, що майнери вагаються, бо чують, що в російських майнах є багато нещасних випадків.

ЛІТНИЙ ПОДВИГИ.

ВАШІНГТОН. — Ліндберг і його жінка, що вибрилися літаком у дорогу понад Тихий океан, долетіли до міста Чирчла, в канадській провінції Манітобі. Літальні понад дикі околиці серед бурі.

ПОЖАР ЛОДКИ.

НЮ ЙОРК. — На Іст Рівері знялася від вогню велика рибальська лодка „Юнона“, котра виїжджала на околиці заливи, набравши принагідних прогульковців, що хочуть ловити рибу. В хвилині випадку було на ній крім obsługi 77 прогульковців, у тім числі дві жінки та троє дітей. На щастя діти ніх випадок трапиться заради напроці йому одного яхтового клубу. Члени його, побачивши горючу лодку, та чуючи крики людей, кинулися до лодки і поналили скоро до „Юнони“. Врятовано всіх прогульковців і всю obsługу.

ДІТОЧИЙ ПАРАЛІЖ У СТЕЙТІ НЮ ЙОРК.

ОЛБАНІ. — Стейтський комішенер здоров'я успокоює населення цього стейту, що часті випадки діточного параліжу, які трапляються останнього тижня, ще не дають основи говорити про пошищення цієї недуги. Уряд запевняє, що він добре приготувався до боротьби проти недуги та що 85 процентів недужих на дітчиний параліж знаходяться вже в стейтських шпиталях.

Про вйорванні занедужання на цю недугу доносять з Нью Гейвен, у стейті Конетикот.

ЧИ ВІЛЬНО ЗБИРАТИ СКЛАДКУ НА БОГОСЛУЖЕННЯ?

Члени церковного браства в Сусинні, пов. Тернопіль, збирали 16 травня ц. р. з нагоди вшестення плінщини складку на Службу Богу. На донос поліції з Прошви тернопільське староство укарадо литьох членів браства гривню по-15 зол, або 3-днівним арештом за „збірку без дозволу влади“. Вищено відклик.

НЕБЕЗПЕЧНА ОРНАМЕНТИКА.

Дівчата з церковного браства в Сусинні, пов. Тернопіль, побідили в дні 16 травня ц. р. пацієнційний хрест і украсили його орнаментикою у виді українських народних вишивок. Тернопільське староство поручило поліційному ностерукою з Прошви затерти що орнаменту і забити вапном, що поліція при помочі кількох місцевих датишників і зробила. Крім того укарадо литьох членів браства орнаменту, гривню по 3 зол, „за намалявання вишивок на хресті українським“. Відклик вищено, а справу предложено компетентній владі.

ОПЕЧАТАННЯ ЛЬОКАЛІВ ФІЛІ ГРЕКО-КАТ. МАЛОЇ СЕМИНАРІЇ В РОГАТИНІ.

У вівторок, 30 червня ц. р., в год. літ. 10 передполуднем, коли відбувався наука, до філії греко-кат. Малої Семинарії в Рогатині ввійшли (до будинку Інституту) несповідено вліпучорник Кураторів, візитарів п. Юс, заступник староства Орлович і шкільний повитовий інспектор Дзядушко в асистент. Ці поліції та поліційні агенти, які зняли будинок, замкнули всі входи і не впускали ані не впускали нікого. Після того самовільно ввійшли до канцелярії Ректорату і поклали на телефонічне зарядження ставінського Воевідства, не вважачи на рішучий спротив о. ректора, збрали акти Малої Семинарії та опечатали канцелярню, конференційну залу, шкільні сади і нукові кабінети. По довгій дрібничковій перешукуванні в актах Малої Семинарії (головно п. Дзядушко), а також у шкільних салях та по майже 2-годинній примусовій задержанні учнівського збору, моводі з народної школи і питомців філії Малої Семинарії — чойно в год. 12-тій поліція покинула заведення.

Ректорат після усього протесту на місці переслав негай, но також писемний протест до староства проти безправного опечатавання локалів, канцелярії і кабінетів філії греко-кат. Малої Семинарії в Рогатині, домагаючись негайного їх відчинення та звороту документів.

ДИСІДЬОРФСЬКОГО ОПИРАЮТЬ СТРАНОМ.

Найбільшого душогуба страстали 2. липня в Кольонії. Є це відомий Петро Кіртен, що в місті Дисидьорфському та околиці убив: своїх дванадцять осіб та допущається багато інших злочинів. В квітні ц. р. асудили його на кару смерті. На вісто, що лавда відкинула його просьбу в справі помилування, він зажадав сповідання. Прислав йому як злочинця, з якими провів цілу ніч. Рано звалили йому руки і ввели на похорон, де гімнотична стала йому головою.

НЕВЖЕ ВІЧНЕ СВІТЛО?

Учнтелем зі Станіславова, Ст. Варшичкому, улаось, як ліпшуть польські газети, створити винахід під назвою вічне світло. Винахід буде опатентований і покимо держатись в тайні. Застосований при помочі електрики дається світло до освітлювання вулиць, залізничних стай і т. п., причому ошаняться 90% коштів. Світло буде виділяти на 60 км. Один Американець дав винахідникам 3 мільйоні золотих ва патент, однак винахідники хоча здаються власну фабрику. Наскільки все те правда...

ЗГОРИЛА ДІВЧИНА.

В Любінях, пов. Яворів, згоріли три господарські загорді. В столі Миколи Роса жертвою вогню впала 9-літня дівчинка, що не могла вийдотися на двір.

КРАЇНА РОЗБИШКАКІВ.

Кореспондент лондонського дневника „Таймс“ у Пекіні стверджує основні певні інформації, що впродовж останніх двох років китайські розбішакі вбили в провінціях Гуннан біля 200 тисяч осіб.

В СПРАВІ ОГЛОШЕННЯ І ФОТОГРАФІЙ ЧЛЕНІВ І ВІДКЛИК ДО КАЛЕНДАРЯ У. Н. СОЮЗА НА РІК 1932.

Календар У. Н. Союзу, який розходиться у багатьох тисячах примірників, є найліпшим помічником до оглошення політики. Хто має який бізнес, а належить йому на тім, аби про нього знало як найбільше людей, повинен дати своє оглошення до календаря У. Н. Союзу. Цією є перевага, вважачи, що наклад буде вистити 20,000 примірників. Ці за сторона, 34 кв. цалі, коштує \$10.00; половина \$15.00; четверть \$10.00; осми часті \$5.00; перша й остання сторона в часті оглошення по \$35.00. Хто хотів би в своїм оглошенні помістити також і фотографію, хіт до свого бізнесу, то повинен прислати з неї готову до друку клітку; коли ні, то поносити кошт виготовлення такої клітки з фотографією, то знають, що його оглошення будуть стільки коротше коштувати, скільки вносить кошт виготовлення з фотографії друкарської клітки.

Текст оглошення мусить знаходитись в редакції по день 30 серпня 6. р. Трохи за оглошенням нажить посліди рівночасно. Оголошення на кредит безсумно не будуть друкуватися.

Фотографії Братств і Товариств, Відділів У. Н. Союзу, а також кружки співачок і театральні школи, бачити є при відділах У. Н. Союзу (коли який кружок, співацьке товариство і т. п. не є в відділах У. Н. Союзу, таких підстав не будуть поміщувати у календарі), хотіли аби їх фотографії були поміщені в календарі на 1932 рік, заповіді їх прислати на адресу „Свобода“ найпізніше до дня 30 серпня 6. р. Рівночасно прислати прислати з фотографією чек або мон-ордер, випущений на ім'я „Свобода“ на суму \$10.00. Проще унести на покриття коштів виготовлення з фотографії друкарської клітки. Місце в календарі безплатно.

Всі фотографії мусять бути добре опаковані.

Всі писма належить адресувати: „СВОБОДА“ 61-83 GRAND ST. 6th P. O. BOX 348 JERSEY CITY, N. Y.

ГЕНЕРАЛЬНА КАПУЛА ЧСВВ.

В монастирі ЧСВВ у Добромилі відбулася в днік від 23. червня до 1. липня ц. р. генеральна, асильська капітула (себор), на яку приїхали ігумена більших Васильських ісій в Канаді і Бразилії, та делегати.

Першою справою був вибір архимандрита (генерала ЧСВВ), що має резидувати в Римі, та його курії. Вибір переведено 27. червня. Архимандритом вибрани о. Діонізій Ткачук, доперший заступник протопігумена і після смерті о. Каліша. До курії ввійшли як конзулятори (дорадники): 1) о. Діонізій Головацький, доперший протоконзулятор, ректор папської української капітули, конзулятор Конгрегації для Східної Церкви та прокуратор ЧСВВ в Римі; 2) о. Лаав Березовський, доперший конзулятор протопігумена і 3) о. Піваратій Кауло, префект української колегії і конзулятор Конгрегації для Східної Церкви. Генеральним секретарем, вибраним о. Іосиф Завіжківський, ігумен Дрогобича.

Після поладнання інших, внутрішньо-організаційних справ капітула скінчилась підписанням актів і благодарственою піснєю: Тебе Богу хвалим.

На капітулу вивисав телеграма з побажаннями папа Пія ХІ, нунцій Мармаджі з Варшави, українські владки та декхто з латинського духовенства.

НІЧНІ ГОСТІ ЧИ — ПАЦІФИКАЦІЯ?

До читальні „Просвіти“ в Долоті, пов. Калуш, вломилися вночі на 30. червня ц. р. не знамі люди, позиривали образи Шевченка, Франка, Хмельницького і грамоту членства читальні та знищили їх, помішавши ногами на доплі. Дісталося теж чимало урешення читальні. Лавки, столи і шафи з книжками попереставили горі ногами. Погосилені утілки, буючі лампи, що висіли в читальні.

БОГАТСТВО НАШОЇ ЗЕМЛІ.

Товариство „Галиція“ довертіло, цим диями новий шиб „Зигмунт“ V. на ґрунтах бориславської парохії в Мразинці з денною продукцією 15,000 кв. ролі і 8 кубіків газу. Галибна шиб сягає до 1,509 метрів. В сусістві лежать шиб „Зузана“ і „Танаська“, які також мають гарну продукцію.

КАРИГІННИЙ ЖАРТ.

Страшна паніка вибухла під час єсархистичного конгресу в Шавші. Коли біля 100 тисяч осіб зібралось в хостелі і на площі, куди крикнув підчас богослуження: „Тякйте, мунулі бомби!“ Всі юнулися на втеки, трагуючи себе взаємно. Коли нарі вкільки успокоєлись, біля-хостела лежало кілька десятків погосиленних осіб. Багато з них умерло.

СУМНІ ЧАСИ.

У Варшаві відобраз собі життя поточний урядник Копацький на вісто, що його зредували. Також кинувся з 4-го поверху суддя Воднін. Бельжичівський, наслідком грошених клопотів.

НЕМА УГОДИ МІЖ УКРАЇНЦЯМИ ТА ПОЛЬЩЕЮ

УКРАЇНСЬКІ ПАРТІЇ СТАРАЮТЬСЯ ОБЕДНАТИСЬ В ОДИН БЛЮК.

ВАРШАВА (Польща). — Серед українських партій Східної Галичини тепер спостерігається старання обєднатись в один партійний ब्लюк. До цього блюку малиб увійти всі українські партії, крім комуністичної. Українці вважають, що таке обєднання всіх національних партій дасть можливість їм з більшим успіхом виступати перед Лігою Націй.

Українська політика супроти польського уряду здається незмінною. Українці до ніякої угоди з урядом не приїхали. Все лишється в тому становищі, як воно було, коли Українці відмовились одгодосити деклярацію лояльності до Польщі та відтягнути свої закріплення з Ліги Націй.

ХОТІЛИ ВБИТИ ІТАЛІЙСЬКОГО КОРОЛЯ.

ГЕНУЯ (Італія). — В місцевих доках збудовано найбільший італійський пасажирський пароплав „Рекс“. Цей пароплав має поємності 50,000 тонн, отже мало що менший від найбільших трансатлантичних кораблів. Дня 1. серпня його спущено на воду з великою урочистістю в присутності короля, Мусоліні та інших державних і визначних мужів Італії, а також кількох десятків тисяч народу.

За кілька годин до спуску на воду „Рекса“ й прибути короля, Мусоліні та інших державних достойників, у центрі міста вибухла сильна бомба: Вона була підложена недалеко готелю, де спинилися різні достойники, що приїхали на спуск пароплава. Сильний вибух бомби поробив великі ушкодження сусіднім будинкам. Поліція арештувала 100 осіб. Негайно було оголошено військовий стан, а коли пізніше приїхав король, то його вже охороняли сильні відділи війська.

Поліція й фашисти кажуть, що цією бомбою хотіли вбити короля, але вона вибухла передчасно, бо за кілька годин до приїзду короля.

КАТАЛЬОНІЯ ОГЛОСИЛА СВОЮ ДЕРЖАВУ.

БАРСЕЛЬОНА (Катальонія). — В Катальонії переведено всенародне голосування в справі проголошення незалежної республіки в єспанській федерції. 90% населення сіті і 80% населення міст голосували за незалежність. Гімчасний президент катальонської республіки, полковник Манія, знову перевибраний президентом.

Він тепер має представити мадрідському уряду вислідні палебистичні в Катальонії. Він буде домагатись, щоб мадрідський уряд негайно признав незалежність катальонської республіки, сфедерованої з Єспанією. Коли цього домагання мадрідський уряд не виконає, то Катальонія, хоч і бажає миру, буде боротись всіми силами за свою державу незалежності, яка вже стала фактом після всенародного голосування.

АМЕРИКАНСЬКІ ЛЕТУНИ В ЧИТІ.

МОСКВА (СССР). — Американські летуни Гердон і Пенгборн уже прилетіли до великого сибірського міста Чита. Звітали вони летітимуть до Хабаровська, тримаючись руги, якою летіли Пост і Гаті. До цього часу Гердон у своєму леті відстав на 29 годин проти часу, за який долетів Пост до Чита.

Всє Гердон і Пенгборн сподіваються побити рекорд скорості навколо світа, що установили Пост та Гаті.

БЕРНАРД ШО ВЕРНУЄСЯ ДО АНГЛІЇ.

ЛОНДОН (Англія). — Бернард Шо й лейді Астор та інші з їх компанії, що гостили в Росії на радхунок комуністичного уряду, вернулись до Англії. Бернард Шо захоплений комуністичним експериментом і говорить, що Англія також повинна йти слідами Росії.

Перебуваючи в Росії, він не бачив біди серед населення й говорить, що там істи можна дістати все, що хочеш і скільки хочеш. Каже, що жалє, що старий, а тому не може оселитись в Росії, що самому пережити всі комуністичні експерименти.

В НІМЕЧИНІ ПОЛІПШУЄТЬСЯ.

БЕРЛІН (Німеччина). Спроби й бажання власних силми допомогти собі в тяжкому економічному-фінасовому стані Німеччини дали свої позитивні наслідки. Зусиллями уряду й населення спільно-фінасово-економічними панику, зявився певність у поліпшення економіки і настало оживлення в фінасово-економічному житті країни. Тепер у населення все більше кріпиться певність, що Німеччина власними силами врятується з кризи.

Лідери німецької соціал-демократичної партії на 30-тисячному мітингу закликали правительствопро йти на порозуміння й кооперацию з Францією. Соціал-демократи говорять, що прихід до владі реакційних елементів привів би до повної ізоляції Німеччини й до її загибелі. Лише-тісно порозуміння Німеччини з Францією та з іншими європейськими великими державами й з Америкою може покласти кінець світовій кризі.

Я. Д.
КОЛЕКТИВІЗАЦІЯ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ

(Докінчена)

Коли комуністи впевнилися, що така колективізація приводить лише до істотних худоб, що велика кількість колективів не має ні належного інвентарю, ні навіть насіння на весняний засів; що значна кількість земель може лишитися не засіяною, а головне, що антирадянський рух по селах лирибави спирає на загрозливі форми, бо селяни почали нищити тисячами комуністів та прихильників колективізації, як також, що цей рух вже перекинувся навіть у ряди червоної армії, тоді вона видала наказ здержати насильно колективізацію, а рівнож припинити ліквідацію замовжених селянських господарств. Звичайно, вона не відмовилася від переведення колективізації взагалі, а тільки думає її перевести тепер об'єктивніше. Це видно з того, що комуністи сподіваються так досягнути своєї мети протитом ближніх років. Проте нема сумніву, що замовжні селяни та середняки власне не мають особливої потреби та інтересу творити колективи, бо без тракторів та хліборобських машин сучасні радянські хліборобські артілі не можуть забезпечити замовжні селянам і середнякам кращої добробуту, ніж той, який вони мають нині, обробляючи землю індивідуально.

Взагалі треба зазначити, що в радянському Союзі з його „дядьковим“ господарством панує величезний господарський хаос та що комуністи час від часу — ною досить несподівано — робить різкі кроки на різні боки. Захопилися ідеєю упродовження країни, вона наче у пропавши бажала дати промислові країни Європи, а тимчасом за надобу належний розвиток рільничої продукції, або, намагаючись за всяку ціну успішувати сільське господарство, своєю антиселянською політикою значно затримують упродовження країни, бо за таких обставин неважко галузі соціальної промисловості не можуть як слід розвинути за причини дуже низького поширення рільничих технічних культур. І справді, всупереч твердженням урядової статистики, що сільсько-господарське виробництво вже досягнуло передвоєнного стану, відзначається велика нестача не лише в хлібних, овочевих, бавовни, цукру, тютюну та рільничих олійних рослинах, а то й навіть у таких харчових продуктах як хліб, масло, м'ясо, яєць, городинна та садівина, тоді, як передво-

єнна Східна Європа, як відомо, виробляла щорічно коло 10 мільйонів тонн збіжжя, а також значну кількість льону, пшениці, масла та інших хліборобських продуктів. Самі радянські можновладці признають, що урядова статистика дуже часто не відповідає дійсності. Це змушує обережно та критично ставитися до тих ринкоманітних даних, які напевно свідчать про успіх колективізації. На основі радянської статистики засіви площі колосів Союзу становили в 1928 р. лише коло 1.5 мільйонів гектарів, у 1929 р. вони піднялися до 4.8 міль. гект., а в 1930 р. має висходити вже понад 30 міль. гект. У 1928 р. колективізація охоплювала всього 2 до 3% усіх селянських господарств, а в 1930 р. вже 40 до 45%. Так само радосни має поширити свою засівну площу з 1.4 міль. гект. у 1928 р. на 4.5 міль. гект. у 1930 р. Наслідком цих змін товарна зернова продукція у сільськогосподарському секторі (колосів та радосні) з 12 міль. сотів у 1928 р. має піднятися в 1930 р. до 65 міль. сотів, або вимістити коло 50% всього товарного збіжжя.

На різних теренах Союзу колективізація поширюється дуже неспівмірно. Так у Сибірі та Середній Азії і на півночі Росії вона охоплює всього 10—20% селянських господарств, тоді як на Україні та північному Кавказі і в зернових районах Росії має охоплювати вже майже половину засівної площі. Наприклад, на північному Кавказі успішний сектор має дати в 1930 р. коло 75% товарної зернової продукції, а колективізація мала вже охопити понад 55% усіх селянських господарств. Так само на Україні вже колективізовано понад 40% усіх господарств і до 50% засівної площі, тоді як у 1929 р. колективізація охоплювала лише 9% засівної площі та всього коло 10% господарств. Річ у тому, що комуністи намагаються поширити колективізацію насамперед у зернових районах взагалі, а зокрема на Україні та північному Кавказі, бо всім разом дають коло 50% всієї союзової товарної продукції збіжжя.

На Україні колективізація поширюється найбільше в південних степових округах, де вона охоплює 55% господарств і засівною площею понад 55%, далі на Правобережжя до 45% господарств і коло 40% площі, на Лівобережжя понад 35% господарств і майже 30% площі й нарізати з північних лісових округів, що охоплюють 15% господарств і засівною площею понад 10%. Таке вернімоподібне поширення колективізації на Україні, по-своєму тим, що комуністи прагнуть про утвердження перенесення зернових колосів, які значно значно легше та говорно доцільніше організувати в зернових районах. В 1930 р. в українських колосах, було всього коло 20% селян середняків, а решта 80% складалася з неземовжених селян. Протягом останнього року високот середняків збільшилася, бо в 170 адміністративних районах (на Україні нараховують 580 районів) зачали переводити на суцільну колективізацію, себто, ці райони в першу чергу призначені для переведення на успішальність рільної продукції, і тим колективізація має охопити всі селянські господарства без вибірки. Коли селяни середняки або замовжні не бажали вступати до колосів, то їх виселяли за межі України. Нині вже є понад 10 районів такої суцільної колективізації (переважно в округах: Херсонській, Миколаївській, Одеській, Черкаській, Сумській та Харківській), де колосів охоплюють від 60 до 80% усіх селянських господарств.

Раніше колосів були дрібні, а саме з засівною площею пересяли від 100 до 200 гектарів. Нині жківати заходів до об'єднання таких колосів у великі колективні господарства з засівною площею від 400 до 500 гектарів. Так само уживати рільничі заходи до утвердження товаристів спільної обробки хліборобської артілі та комун. Так у 1928 р. комуністи становили лише 24% усіх українських колосів, артілі 20.5%, а товариства спільної обробки землі — 77.1%. У 1929 р. комуністи — 37%, артілі — 21.9%, а товариства спільної обробки — 77.7%. У 1930 р. комуністи мають творити вже 10.1%, артілі — 27.4%, а товариства — 62.5%. Цей процес зросту вищих форм колосів відбувається повільно тому, що селяни переходять до них лише тоді, як спроможуться набути трактора, різні хліборобські машини, а також коли мають матеріальні засоби до будови власних малих, молочарень, маслозаводів, сироварень, олійниць та інших промислових підприємств.

Абстрактно від тих соціально-політичних міркувань, якіми кермується комуністична партія у своїх заходах усеупевнення рільничої продукції, треба ствердити, що в процесі колективізації, змін у сільсько-господарському виробництві на Україні можна було би добувати відродження тих се-

редніх культурних хліборобських підприємств, які були знищені після аграрної революції, та жовт процес колективізації незможжні господарств мабуть доборолася, а радянська влада не руйнувала інших селянських господарств, можна було б прийняти зміни в системі хліборобської продукції навіть позитивними та доцільними. Однак так воно не є на ділі. Навпаки, українське селянство, яке вже перебувало „німа“ всяких експериментів під панованням польсько-московських дідичів, примушено перебути ще один жахливий експеримент будувати соціалізм у аграрній країні.

Нема ніякого сумніву, що комуністи не владстві знищити приватні господарства взагалі та перетворити їх до 1933 р. в різні колосів. Уже протягом минулого року на Україні розпалося коло тисяч колосів, а можна припускати, що протягом бжичного року цей процес розпаду ще більше пошириться, бо значну частину малих колосів утворено не добровільно, а силом. Не кажучи про різні труднощі технічні, фінансові та побутові, як також про рішучий протитом значної частини селянства, радянська влада до 1933 р. не розпоряджати відновлення кількості тракторів та хліборобських машин навіть для належної організації вже існуючих колосів. Отже вже з цієї причини можна думати, що в останніх роках комуністи, беручи під увагу також, треба аж доторкнувшись до руго господарської та харчової країни, щоб не переконалися, що

ЦІНА КОРАБЕЛЬНИХ КАРТ ДЛЯ ПРОГУЛКОВЦІВ

ЗНИЖЕНА

ЗЕМЛЯКИ! ХТО З ВАС МАЄ НАМІР:

1. Вийти до краю й вернути без переконалих;
2. Вийти назву корабель, котрим приїхав до Америки;
3. Вийти гроші в ДОБРАХ до краю;
4. Помагати своїм людям, старим, хворим, та е: пролати, купити, групу, відкрити домі, зробити контракт, серпін, поновити і т.д.;
5. Купити, пролати або замінити дім за бжич або фари, або пролати.

То проку з повним довіром віднести особисто або листом до знаної запис 20 літ фари.

T. J. HRYSEY & CO.

329 S. 4th STREET, PHILADELPHIA, PA.

TELEPHONE: LOMBARD 25-93.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КОТРИ МОЖНА ВЖЕ ЗАМОВЛЯТИ В НАЙБІЛЬШІЙ КНИГРНІ „СВОБОДИ“.

Перша Книжечка (Бухвар), П. Матвійчука	40
Друга Книжечка (Читанка для П. класи), М. Матвійчука	45
Третя Книжечка (Читанка для П. класи), М. Матвійчука	50
Коротка Історія України, І. Крип'якевича	50
Мада Історія України, І. Крип'якевича	15
Шкільний Співаник, Ф. Колески	75
Біблія Історія, старого і нового завіта, о. д-ра Ярослава Лемківського	85

Товариш книжки можна набути в книгарні Свободи. Сиз жажко мегу тільки бо кілька примірників.

„СВОБОДА“

81-83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

у країні та труднощі переведення плану упродовження Союзу, змущені буде переважно колективізацію повільно, та об'єктивніше. Розуміється, якщо інші причини, перешкоди позитивної натури, і в тому не переконалися.

ЗВІРТА ОБМАНЦІ.

Краска дуже часто має велике значення для звірит, бо робить, що їх тяжко запримітити та так охороняє перед небезпеккою. Е. то т. зв. охоронні краски, що забезпечують звіртя перед неприємностями. Іне краще забезпечити і звіртя, як не лише мають охоронну краску, але також дещем на дий країн і виглядом цілого тїла наслідують, різні ідеалісти, або інші сотворіння так докладаю, що не раз треба пригнитується збіжжя, щоб позитивності на тїм обматві, зрештою несподівано.

Називаємо такою появу мімікрі, або наслідуюванням.

Звіртя наслідують найцішше вигляд рослин, на яких звичайно перебувають. Предвосім та наслідуюванням стрічаємо серед комах. Мотїль з тїлних країн, званий каліма, має зверху крила прикрашені, і ці споду жовтavo-бурнати, і ді крила цього мотїля похожі на листя. Тому як „каліма“ сиді на галузці зі зложеними крилами серед листя, не раз треба аж доторкнувшись до руго господарської та харчової країни, щоб не переконалися, що

ЗНИЖЕНА

ЗЕМЛЯКИ! ХТО З ВАС МАЄ НАМІР:

1. Вийти до краю й вернути без переконалих;
2. Вийти назву корабель, котрим приїхав до Америки;
3. Вийти гроші в ДОБРАХ до краю;
4. Помагати своїм людям, старим, хворим, та е: пролати, купити, групу, відкрити домі, зробити контракт, серпін, поновити і т.д.;
5. Купити, пролати або замінити дім за бжич або фари, або пролати.

То проку з повним довіром віднести особисто або листом до знаної запис 20 літ фари.

T. J. HRYSEY & CO.

329 S. 4th STREET, PHILADELPHIA, PA.

TELEPHONE: LOMBARD 25-93.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КОТРИ МОЖНА ВЖЕ ЗАМОВЛЯТИ В НАЙБІЛЬШІЙ КНИГРНІ „СВОБОДИ“.

Перша Книжечка (Бухвар), П. Матвійчука	40
Друга Книжечка (Читанка для П. класи), М. Матвійчука	45
Третя Книжечка (Читанка для П. класи), М. Матвійчука	50
Коротка Історія України, І. Крип'якевича	50
Мада Історія України, І. Крип'якевича	15
Шкільний Співаник, Ф. Колески	75
Біблія Історія, старого і нового завіта, о. д-ра Ярослава Лемківського	85

Товариш книжки можна набути в книгарні Свободи. Сиз жажко мегу тільки бо кілька примірників.

„СВОБОДА“

81-83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

то комах, а не тїстим. Інші комахі наслідують, притягують комах, пташків. Мають усім довший тїлу і довгі крила, то досить нагадують як сїкі, тїлі, белістї-гадуки, або притягують Малайський хришчїк, Lithinus viscosus, має тїло борлавокоте, кїльчате, з черво-сірими плямками, то зовсім похожий на натори на деревах і може безпечно сидїти між галузками, бо нїх того там не запримітїть. Мотїль належить узагалї до безборонних сотворїнь, для яких одининок ратунком є скорїй лет, а в спочинку охороняє на краску. Але в зворотинку яких-окохиди є цілі ряди тїх комах (Heliconia, Danaide, Acraea), дуже гарно пестро забарвлені зверху і зі споду. Мотїлі ці лїтають дуже помало, тому і в летї і в спочинку могли би легко статися добиення пташків або сильніших комах. Але не дають їм ані пташї ані комахі, а навіть як упадуть мертві на землю, не рушають їх і мурави. Причиною цього е те, що виділяють зі себе тїк шкідливу ї ї соружку. Якраз краска-ж відстаєрує ворота. В окохидях, у яких жїють згаданї мотїлі, є інші мотїлі, які наслідують тїм тїм (Papilio hirsutus, Nymphalis virgatus). З вигляду вони подібні на тїм тїм тїм, тому рїзні звіртя, що кормяться комахами, обматїють їх старанно.

І в вуки в зворотинках о-кохиди, що кох недоводї, наслідують довїтїм краскою. Звіртя, яких уже раз укуси їдовїтїм вуки, утїкають і перед їдовїтїми, тому, що вони похожі краскою на тїм тїм. Зовсім невинні вуки з родини Boridridae, Urotheca й інші зовсім наслідують дуже їдовїтїх і жїють собі задоволя цїм наслідуюванням спокївно і безпечно.

Так наслідуювання чужої лїстї рости чї інших звірит є знаменитою забезпеккою для звірит, які не мають інших засобів оборони.

ЯК У ФІНЛЯНДІ КУПАЮТЬСЯ.

До прастарих звичаїв фїнляндського народу належить парня. Зоглядя на те, що з купальні легко можна зайнятися хата, будуть парню окремо: поїлаше від мешкального дому. Парні жївуть у Фїнляндї багатї й убогї. Але справжню народну парню, тї зв. „райську купань“, (до фїнляндської: „sauna“) можна нїя побачити хїба на селї. Йоган Огрі оповїдає, що під гоїм небом на селї нїя купальща ціла родї: служба, жїтїя й мучїни лїдуть у гарячу пару й одно одного без березової рїзкої та нашурюються. В зїмї уміють качатися гоїм тїлом.

ПІНІ АБО ПАСТИЛЬКІ

успіє білз голови і неграду в 30 мїнути, закрїплює простуту в зїмї тїл. Мабуть в 30х хв. лїт.

666 МАСТІ на простуту у зїмї.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАЙМАЄТЬСЯ ПОГРОБОНАМІ В БРАХ, ВОСКОХ, NEW YORK І ОКОЛИЦАХ.

Tel.: Orchard 4-2568

NEW YORK CITY

126 E. 7th STREET.

ПЕРША УКР. ПОГРЕБНИК І КАПІЛ В НЬОУ-ІОКІ ОКОЛИЦАХ

Ім робимо гарні погробори

ДО \$150

Всї рїшчї, як і класї позакїт-рїстї, кїльчї має:

Офіс: 485 AVON AVENUE

Phone: Terrace 3-882, 460 Waverl

1636, NEWARK, N. J.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВІННА НАХОДИТИСЯ ЧАСОПІС „СВОБОДА“.

ГАЗЕТА, РЕДАКЦІОНА С. А. МІНІ. ДІПНІ.

У Франції почала виходити газета: редакція єврейська дітїмї від 7-го до 12-го рїздїтї. Називається: „Ванна“ і дуже популярна, бо є преміаторів бжичїх у 20-ті рїзніх країн. Газета видана так, щоб відповісти на довірі дїтїчому умові.

Пане доктор, прїмїть моє порадїще: спїсь проти хвороби. Я хворю тїм дуже, не можу будувати.

Лїкар: То кїдїстї спїсь, а другї кїмїтї.

ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ

КУШНІРСЬКІ РОБОТИ

(FURRIER)

всього року, аякуе тепер в 1931 році.

ANDREW ZURAWETSKY.

59 EAST 98th STREET.

(Bet. Park & Madison Ave.)

NEW YORK, N. Y.

Д-Р Н. Я. МИХАЙЛЕНКО

УКР. ЛІКАР-ХІРґР

1718 WEST GIRARD AVENUE

PHILADELPHIA, PA.

Урядові години: від 9 до 12 год.

1 до 5 год. понед. 17 до 9 вечір.

Telephone: Spanglow 9620

DR. M. SMITH

перевіс сїм офіс під число

9 LIVINGSTON PLACE.

NEW YORK CITY

1616 Street (E. 318 East)

Імпорт: Лівобережжя, 10

1st Ave. і Streetview Park

Telephone: Streetview 5760

Dr. SIMON BLOOM

Спеціалїст на уїмї, носі і горлі

2500 SHERIDAN AVE. NEW YORK

Імпорт: Лівобережжя, 10

Telephone: Orchard 5-1521

88 EAST 7th ST. NEW YORK, N. Y.

Гоїні офісї: 1-2 год. від 10

Telephone: LIVINGSTON 5-1521

Д-Р ЮРІЯ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРґР

І АКУШЕР

153 AVENUE B.

NEW-YORK, N. Y.

(межї 8 і 10 у.)

Tel. ALGONQUIN 4-8525

Урядові години: рано від 10 до

11, аєвєр від 6 до 8, а в недїлю

вїсїя умові.

Phone: Main 8720.

О. Е. МАЛІСЬКИЙ

УКРАЇНСЬКИЙ АЛКОМ.

512 Society for Savings Building

CLEVELAND, OHIO

Вечерні: 2732 West 14th Street

Phone: Prospect 7597.

Phone: Brunswick 7187.

АДВОКАТ.

Б. ПЕЛЕХОВИЧ

2300 WEST CHICAGO AVE.

CHICAGO, ILL.

Практикує у всїх судах, займається перекладами, обслуговує нотаріальні контракти купів і продажів, переконалих сїм і зоконї стрїмї, позашкоди старовинні патентів і пропї справ.

P. H. H. H.

666

ПІНІ АБО ПАСТИЛЬКІ

успіє білз голови і неграду в 30 мїнути, закрїплює простуту в зїмї тїл. Мабуть в 30х хв. лїт.

666 МАСТІ на простуту у зїмї.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАЙМАЄТЬСЯ ПОГРОБОНАМІ В БРАХ, ВОСКОХ, NEW YORK І ОКОЛИЦАХ.

Tel.: Orchard 4-2568

NEW YORK CITY

126 E. 7th STREET.

ПЕРША УКР. ПОГРЕБНИК І КАПІЛ В НЬОУ-ІОКІ ОКОЛИЦАХ

Ім робимо гарні погробори

ДО \$150

Всї рїшчї, як і класї позакїт-рїстї, кїльчї має:

Офіс: 485 AVON AVENUE

Phone: Terrace 3-882, 460 Waverl

1636, NEWARK, N. J.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВІННА НАХОДИТИСЯ ЧАСОПІС „СВОБОДА“.